

SPRAWOZDANIA

Jacek Morawski

36 MIĘDZYNARODOWY KONGRES ICAA (POD HASŁEM)
PROBLEMY UZALEŻNIEŃ W ZMIENIAJĄCYM SIĘ
ŚWIECIE. 17-21.08.1992 r.

W dniach od 17 do 21 sierpnia 1992 r. w Glasgow w Szkocji odbywał się 36 Międzynarodowy Kongres na temat zależności od alkoholu i leków, zorganizowany przez Międzynarodową Radę do Spraw Alkoholu i Uzależnień (ICAA).

Międzynarodowa Rada do Spraw Alkoholu i Uzależnień

Rada została utworzona w 1907 roku w Sztokholmie jako niezależna organizacja pozarządowa. Jej celem jest zapobieganie szkodliwym następstwom używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, ograniczenie szkód, rozwój programów profilaktycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych, upowszechnianie wiedzy i informacji o wszystkich aspektach uzależnienia. Organami ICAA są Zgromadzenie Ogólne oraz Rada Dyrektorów. Dyrektorem wykonawczym Rady jest dr Eva Tongue. Rada posiada 7 Biur Regionalnych: w Kolumbii, Egipcie, Francji, Danii, Nigerii, Wielkiej Brytanii i USA. Członkami Rady mogą być osoby indywidualne, instytucje i organizacje, których cele i działalność są zgodne z jej celami. Obecnie ICAA liczy 706 członków z 62 krajów. Rada posiada status doradczy Rady Społeczno-Ekonomicznej ONZ, oficjalny związek ze Światową Organizacją Zdrowia oraz pełni funkcję agencji wykonawczej Międzynarodowego Programu Kontroli Narkotyków Narodów

Zjednoczonych (UNDCP). Główna siedziba Rady znajduje się w Lozannie (Szwajcaria). Kierunki działalności Rady, to organizacja kursów szkoleniowych, prowadzenie i udostępnianie biblioteki, wydawanie publikacji, dostarczanie informacji, organizacja konferencji międzynarodowych, badania naukowe, współpraca z innymi organizacjami pozarządowymi.

Polskim członkiem Rady jest Instytut Psychiatrii i Neurologii. 36 Kongres w Glasgow zgromadził ponad 700 delegatów reprezentujących 54 kraje i dla gospodarzy szkockich stanowił największe wydarzenie w okresie przewodniczenia przez Wielką Brytanię Wspólnocie Europejskiej. Poprzedni Kongres ICAA w Wielkiej Brytanii miał miejsce w 1934 roku.

W trakcie Kongresu wystąpiło szereg wybitnych osobistości, w tym Jej Wysokość Diana, Księżna Walii, Minister Zdrowia Szkocji Lord Fraser of Carmyllie, Dyrektor Programu Nadużywania Substancji Światowej Organizacji Zdrowia Hans Emblad, z Międzynarodowej Organizacji Pracy Behrouz Shahandeh.

Kongres uczcił chwilą ciszy zmarłych w trakcie ostatniej kadencji, w tym prof. Ignacego Walda, jednego z Honorowych Wiceprezydentów Rady.

Z Polski w Kongresie uczestniczyli prof. Czesław Cekiera z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, który przedstawił referat na temat problemów uzależnienia lekowego, alkoholowego i AIDS w Polsce oraz dr Jacek Morawski z Instytutu Psychiatrii i Neurologii z referatem na temat ewaluacji programu edukacji o alkoholu dla młodzieży szkolnej. Dr Jacek Morawski został wybrany do Zarządu Sekcji Polityki w Zakresie Alkoholu.

Podczas Kongresu odbyły się wybory nowych władz ICAA.

Program naukowy Kongresu

W Kongresie uczestniczyli czołowi badacze problemów alkoholowych z całego świata.

W części naukowej wygłoszono około 300 referatów na sesjach plenarnych, w 19 sesjach ICAA, 25 grupach roboczych oraz na 4 sesjach specjalnych.

Tematyka wystąpień objęła wszelkie aspekty problemów alkoholowych począwszy od zagadnień strategicznych i politycznych, do leczenia.

Nie sposób jest tu omówić merytorycznie nawet części naukowego dorobku Kongresu. Warto natomiast odnotować główne trendy w dyskusji.

Po pierwsze, Kongres ten, jak żadna z poprzednich konferencji ICAA, stał się forum dyskusji na temat polityki w zakresie alkoholu. Dyskusja chwilami przybierała charakter konfrontacji między dwoma grupami uczestników: reprezentujących przemysł alkoholowy (grupa Portmana, STIVA, Century Council) z jednej strony i lobby zdrowotne (którego najbardziej czynnym przedstawicielem był Helge Kolstadt z Norwegii, Przewodniczący IOGT International) z drugiej. Po raz pierwszy w historii kongresów ICAA obecność przemysłu alkoholowego (który był także jednym ze sponsorów) była tak bardzo widoczna, włączając w to producentów alkoholu, przemysłu turystycznego i gastronomicznego, reklamę napojów alkoholowych na dostarczonych uczestnikom materiałach, specjalne imprezy i seminaria, szeroką informację o programach nastawionych na tzw. kulturalne czy „odpowiedzialne” używanie alkoholu. Działania lobby proalkoholowego podczas Kongresu stały się powodem do oficjalnego wystąpienia Sekcji Młodzieżowej, która zażądała odstąpienia od tego rodzaju praktyk na przyszłość i wprowadzenia podczas kongresów polityki nie palenia tytoniu, nie używania alkoholu oraz nie akceptowania dotacji z przemysłu alkoholowego. Naukowy nurt dyskusji w tym zakresie koncentrował się głównie na ocenie ryzyka związanego z używaniem alkoholu oraz zagadnieniem tzw. limitów bezpiecznego picia. Limity takie spopularyzowane w Anglii przez Królewskie Towarzystwo Lekarskie miały wynosić 210 gramów tygodniowo dla mężczyzn i 140 gramów tygodniowo dla kobiet (Peter Anderson i in.). Obecnie przedstawiono jednak nowe wyniki badań wskazujące na konieczność obniżenia progu używania alkoholu (do średnio 7 g dziennie) i — w związku z tym — przedyskutowania na nowo koncepcji programów edukacyjnych tzw. bezpiecznego picia (Ulf Rydberg).

W dziedzinie profilaktyki rozwijającym się kierunkiem jest organizowanie przemysłowych programów w zakresie alkoholu i innych substancji. Dominuje obecnie podejście szerokie zmierzające do zapewnienia pracownikom i ich rodzinom wszechstronnego wsparcia psychologicznego i społecznego.

Zagadnieniom tym poświęcono osobną całodziwną konferencję.

Znaczną uwagę poświęcono związkom między używaniem alkoholu, narkomanią i transmisją HIV. Alkohol wydaje się zwiększać ryzyko zakażenia HIV, co winno być uwzględnione w profilaktyce (B.L. Harris, M. Plant, B. Leigh).

Inne szerzej dyskutowane tematy, to edukacja w dziedzinie problemów alkoholowych, profilaktyka nietrzeźwości za kierownicą, systemy informacji o alkoholu i narkotykach, programy w społecznościach lokalnych, różne podejścia terapeutyczne.

Kongresowi towarzyszyła wystawa wydawnictw oraz prezentacja programów profilaktycznych i leczniczych.

Kolejna konferencja międzynarodowa ICAA (37 Instytut na temat profilaktyki i leczenia alkoholizmu i 20 Instytut na temat profilaktyki i leczenia uzależnień lekowych) odbędzie się w Sao Paulo, Brazylia, w dniach 1-7 sierpnia 1993 r.